

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 559/2023-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **L Corp, s. r. o.**, Cabanova 25, Bratislava, IČO 43 772 676, zastúpenej Mgr. Andreou Legényovou, advokátkou, Komenského 3, Veľký Krtíš, proti postupu Správneho súdu v Bratislave (predtým Krajského súdu v Bratislave) v konaní sp. zn. BA-1S/60/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave, pôvodne Krajského súdu v Bratislave, v konaní sp. zn. BA-1S/60/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave v konaní sp. zn. BA-1S/60/2021 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Správny súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **442,38 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 2. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní

sp. zn. BA-1S/60/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Žiada priznať „*finančné zadostučinenie vo výške 96 565, 07 Eur a sumu 9000 Eur za zbytočné prietahy*“ a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Napadnuté konanie, predmetom ktorého je žaloba sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej len „žalovaný“) č. 2296-6000/2021 z 8. marca 2021, začalo na krajskom súde 12. apríla 2021 doručením žaloby. Sťažovateľka spolu so žalobou doručila návrh na spojenie veci s vecou vedenou krajským súdom pod sp. zn. 5S/109/2020 (sťažovateľka v návrhu na spojenie nesprávne označila konanie krajského súdu sp. zn. 5S/106/2020, pozn.). V auguste 2021 sa žalovaný vyjadril k žalobe a sťažovateľka doručila repliku k vyjadreniu žalovaného. Z dôvodu pretrvávajúcej nečinnosti krajského súdu v označenej veci sa sťažovateľka 27. decembra 2022 listom obrátila na predsedu krajského súdu, ktorým sa domáhala nápravy. Označená vec prešla podľa § 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 398/2022 Z. z. z krajského súdu na správny súd s účinnosťou od 1. júna 2023. Predsedníčka správneho súdu, ktorému bola sťažnosť sťažovateľky postúpená, v odpovedi na sťažnosť z 31. júla 2023 túto vyhodnotila ako dôvodnú. V júli 2023 súd doručil repliku sťažovateľky žalovanému, ktorý na ňu reagoval vyjadrením v auguste 2023. V septembri 2023 sťažovateľka doručila dupliku k vyjadreniu žalovaného.

III.

Argumentácia sťažovateľky

3. Podľa sťažovateľky stav právnej neistoty pretrváva napriek tomu, že žalovaný vo svojom vyjadrení zo 7. apríla 2021 vyslovil súhlas s návrhom na spojenie veci a s prejednaním veci bez pojednávania. Z hľadiska celkovej dĺžky konania prietahy v konaní trvajú od 16. augusta 2021, keď krajský súd zaslal vyjadrenia žalovaného k správnej žalobe, a do dnešnej doby príslušný súd vo veci naďalej nekoná. V napadnutom konaní mal konať efektívnejšie vzhľadom na predmet žaloby a správanie sťažovateľky, ktorá reagovala veľmi flexibilne v snahe o urýchlené rozhodnutie vo veci samej a upozornila na prietahy súdu.

IV.

Vyjadrenie správneho súdu, replika sťažovateľky

IV.1. Vyjadrenie správneho súdu:

4. Správny súd poukázal na to, že naň od 1. júna 2023 prešiel výkon súdnictva z troch krajských súdov, z ktorých prevzal 5 766 nerozhodnutých vecí. Následne zrekapituloval vykonané úkony s tým, že nejde o vec, ktorá by vykazovala mimoriadnu právnu či skutkovú náročnosť, a zo spisu neboli identifikované prietahy, ktoré by bolo možné pričítať sťažovateľke. Nestotožňuje sa so záverom, že svojím postupom spôsobil prietahy v konaní, poukazujúc na vykonané procesné úkony, i keď vzhľadom na celkovú dĺžku ide o konanie s prietahmi. Upozornil na to, že z celkového počtu 44 má obsadených 29 miest sudcov, z ktorých je len 25 aktívnych.

IV.2. Replika sťažovateľky:

5. Sťažovateľka vo svojej replike zotrvala na svojej sťažnostnej argumentácii a poukázala na odpoveď predsedníčky správneho súdu z 31. júla 2023, ktorá konštatovala dôvodnosť jej sťažnosti na prietahy v napadnutom konaní. Žiada, aby ústavný súd rozhodol v zmysle petitu ústavnej sťažnosti.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

9. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie, v ktorom sa sťažovateľka ako vylúčený účastník vo verejnom obstarávaní domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia o zastavení revízneho konania (konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok uchádzača), patrí do štandardnej agendy správneho súdnictva. Ani správny súd vo svojom vyjadrení nehodnotil napadnuté konanie ako právne či skutkovo náročné. Dĺžka napadnutého konania preto nebola závislá od zložitosti prerokovávanej veci.

10. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v priebehu konania k zbytočným prietahom.

11. K prietahom v napadnutom konaní tak došlo výlučne v dôsledku postupu súdu, ktorý od podania žaloby v apríli 2021 konal do augusta 2021 a v ďalšom období bol nečinný. Aktivita správneho súdu v júli 2023 nadviazala na sťažnosť sťažovateľky na prietahy v konaní z decembra 2022. Procesný postup správneho súdu (predtým krajského súdu), ktorý bol sprevádzaný jeho nečinnosťou v trvaní takmer dvoch rokov (od septembra 2021 do júla 2023), tak vôbec nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky. Rozhodovanie o žalobe sťažovateľky trvalo do podania ústavnej sťažnosti takmer dva a pol roka, pričom počas tejto doby nebolo rozhodnuté ani len o procesnom návrhu sťažovateľky na spojenie vecí.

12. Vo vzťahu k tvrdeniam o personálnej poddimenzovanosti a zaťažnosti správneho súdu ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezstavujú štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02).

13. Ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom správneho súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu).

14. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy správneho súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

15. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

16. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala priznať „*spravodlivé finančné zadosťučinenie vo výške 96 565, 07 Eur a sumu 9000 Eur za zbytočné prietahy*“, svoju žiadosť však v zmysle § 123 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) bližšie neodôvodnila.

17. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je reparácia nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody, ktorá by sa po splnení zákonných podmienok mohla uplatňovať v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. IV. ÚS 84/02).

18. Subjektívna nemajetková ujma plynúca zo strádania plynúceho z právnej neistoty predĺžovanej prietahovým správaním správneho súdu, ktorá by mala byť základom pre záver o vyhovení ústavnej sťažnosti v časti požadovaného finančného zadosťučinenia, nie je podľa názoru ústavného súdu v posudzovanej veci dostatočne preukázaná. Sťažovateľka žiadnym spôsobom neodôvodnila svoj návrh na priznanie finančného zadosťučinenia tak, ako jej to § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ukladá, navyše, ani z formulácie požiadavky na jeho priznanie nie je jednoznačne zrejmy požadovaný rozsah finančného zadosťučinenia. Ústavný súd preto sťažovateľke požadované finančné zadosťučinenie nepriznal a v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

19. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala priznať náhradu trov konania, trovy konania však nevyčíslila. Ústavný súd preto priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 442,38 eur, ktoré vyplývajú z obsahu spisu.

20. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách

advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je 12,52 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu). Náhradu za tretí úkon právnej služby – repliku sťažovateľky zo 17. decembra 2023, ústavný súd nepriznal, pretože obsah uvedeného podania, ktorý bol len opakovaním sťažnostných dôvodov, nepovažoval za taký, ktorý by prispel k bližšiemu objasneniu posudzovanej veci.

21. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je správny súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2024

Robert Šorl
predseda senátu